Súd:	Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka:	14Co/18/2026
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6724201665
Dátum vydania rozhodnutia:	07. 07. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Anna Snopčoková
ECLI:	ECLI:SK:KSBB:2026:6724201665.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Snopčokovej a členov senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a JUDr. Vladimíra Šalamúna v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX. C. XXXX, bytom D. D., E. XXXX/XX, právne zastúpený Advokátska kancelária BUGRI s. r. o., so sídlom Zvolen, Námestie SNP 14/23, IČO: 56 434 995, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra SR, Bratislava, Pribinova 2, IČO: 00 151 866, o zaplatenie 5 808,18 eur, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 19C/23/2024-570 zo dňa 17. decembra 2025 v spojení s opravným uznesením č. k. 19C/23/2024-640 zo dňa 12. januára 2026, takto

r o z h o d o l :

I. Rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 19C/23/2024-570 zo dňa 17. decembra 2025 v spojení s opravným uznesením č. k. 19C/23/2024-640 zo dňa 12. januára 2026 p o t v r d z u j e.

II. Žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom Okresný súd Zvolen (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) rozhodol tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 5 808,18 eur, a to v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia (výrok I.) a žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov prvoinštančného konania a odvolacieho konania v rozsahu 100 %, a to v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky náhrady trov konania (výrok II.).
1.1 Súd prvej inštancie postupoval v zmysle zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu č. k. 14Co/13/2025-378 zo dňa 27. mája 2025. Súd prvej inštancie vec opätovne na pojednávaní prejednal a skonštatoval, že žalobca poprel tvrdenia žalovanej, že si mal započítavať ako pracovný čas aj čas náhradného voľna a čas voľna za sviatok. Žalobca vychádzal z výplatných pások, a to z údajov pod skratkou „Odp.h.“. Žalovaná s tvrdením žalobcu o neutralizácii nesúhlasila. Mala za to, že neutralizovať možno iba riadnu ročnú dovolenku a nie aj ďalšie typy voľna. Čo sa týka PN tak uviedla, že žalobca nesprávne tvrdil, že nemožno neutralizovať ostatné dni neprítomnosti, napr. návštevu lekára. Na otázku súdu prvej inštancie, ktoré konkrétne dni PN, Covidových PN, resp. OČR mali byť vo výpočtoch žalobcu neutralizované, a ktoré neboli žalobcom neutralizované, žalovaná poukázala na svoje podanie zo dňa 17. septembra 2025; v ktorých sa však predmetná konkretizácia nenachádza. Žalobca tvrdil, že neboli účinné popreté tvrdenia o dĺžke priemerného týždenného pracovného času, a tiež bolo nesporné, že počas žalovaného obdobia nebola žalobcovi započítaná určená služobná pohotovosť v rozsahu 1 991,89 h a nariadená služobná pohotovosť v rozsahu 143,08 h, spolu 2 134,97 h.
1.2 Po opätovnom prejednaní veci, doplnení dokazovania a právnom zhodnotení, dospel súd prvej inštancie k záveru, že žaloba je v celom rozsahu dôvodná. Vo vzťahu k novému prepočtu žalobcu v šesť mesačných referenčných obdobiach (č. l. 500 – 501) súd prvej inštancie uviedol, že žalovaná

voči nemu namietala len všeobecným spôsobom, keď namietala len to, že žalobca mal nesprávne započítavať ako pracovný čas aj čas náhradného voľna (NV) a čas voľna za prácu vo sviatok (VS), a preto považoval túto formu procesnej obrany za nedostatočnú a k účinnému popretiu predmetného tvrdenia žalobcu nedošlo. Žalobca naopak poprel tvrdenia žalovanej o nesprávnej neutralizácii a nesprávnom započítaní odpracovaných hodín; uviedol konkrétnym spôsobom ako dospel k svojím výpočtom, pričom vychádzal z reálne odpracovaných hodín na výplatných páskach. Samotná žalovaná pritom nepoprela, že v niektorých referenčných obdobiach skutočne došlo k prekročeniu maximálneho týždenného priemerného pracovného času. Vo vzťahu k prepočtom žalovanej (č. l. 203) súd prvej inštancie uviedol, že tento je zjavne nesprávny, keďže žalovaná do celkovej hodnoty odpracovaných hodín nezahrnula všetky žalobcom odpracované hodiny. Súd prvej inštancie zdôraznil, že žalovaná nepoprela, že vo 4 zo 6 referenčných období došlo k prekročeniu maximálneho limitu týždenného priemerného pracovného času. Podľa tvrdení a prepočtov žalobcu, ktoré žalovaná účinne nepoprela, došlo k prekročeniu maximálneho 48 h týždenného pracovného času v každom jednom zo šiestich referenčných období.

1.3 Súd prvej inštancie, viazaný pokynom odvolacieho súdu, prepočítal jednotlivé 6 mesačné referenčné obdobia, vychádzajúc z údajov odpracovaných hodín a pohotovosti na výplatných páskach, z údajov o počte dní školení, dovoleniek, OČR a PN tak, ako ich uviedol žalobca, resp. z plánov služieb, ktoré skutočnosti žalovaná účinne nepoprela a zistil, že v každom z referenčných období došlo k prekročeniu 48 h priemerného týždenného pracovného času. V prvom referenčnom období (apríl 2021 - september 2021) došlo k prekročeniu o 4,630054645 h, v druhom referenčnom období (október 2021 – marec 2022) došlo k prekročeniu o 1,64038462 h, v treťom referenčnom období (apríl 2022 – september 2022) došlo k prekročeniu o 5,299453522 h, vo štvrtom referenčnom období (október 2022 – marec 2023) došlo k prekročeniu o 1,104615385 h, v piatom referenčnom období (apríl 2023 – september 2023) došlo k prekročeniu o 4,586065574 h, v šiestom referenčnom období (október 2023 – marec 2024) došlo k prekročeniu o 4,831639344 h. Súd prvej inštancie pre účely zistenia priemerného týždenného pracovného času zvolil nasledujúcu metodiku; vypočítal, koľko týždňov pripadá na ten-ktorý mesiac v tom-ktorom roku, v tom-ktorom referenčnom období a tiež celkový počet týždňov v danom referenčnom období. Následne vypočítal maximálny možný počet hodín za daný mesiac, ktorý žalobca mohol odpracovať (pri limite 48 hodín týždenne), a to pred neutralizáciou, a tiež celkový maximálny počet hodín pred neutralizáciou, ktorý žalobca v danom referenčnom období mohol odpracovať pri limite 48 hodín týždenne. Následne sčítal žalobcove (a) hodiny služobnej činnosti + (b) hodiny služobnej pohotovosti + (c) hodiny školení, výcvikov/ kurzov a prác nadčas + (d) hodiny rekondičných pobytov a (e) akcií a výsledná suma predstavovala (1.) reálny počet žalobcom opracovaných (odslúžených) hodín v danom mesiaci a (2.) tiež celkový reálny počet žalobcom opracovaných (odslúžených) hodín v danom referenčnom období. Prepočtom (1 deň dovolenky, resp. PN, resp. OČR = 17 hodín) v roku 2021 a od roku 2022 prepočtom (1 deň dovolenky, resp. PN, resp. OČR = 16 hodín) zistil počet hodín potrebných na neutralizáciu v danom mesiaci a tiež celkový počet hodín potrebných na neutralizáciu v danom referenčnom období. Následne vypočítal maximálny možný počet hodín za daný mesiac, ktorý žalobca mohol odpracovať po neutralizácii, a to ako rozdiel: (sumy maximálneho možného počtu hodín za daný mesiac pred neutralizáciou mínus sumy neutralizovaných hodín); taktiež súd vypočítal maximálny možný počet hodín za dané referenčné obdobie, ktorý žalobca mohol odpracovať po neutralizácii. Následne od sumy reálne odpracovaných hodín v každom referenčnom období odpočítal sumu maximálneho možného počtu hodín v danom referenčnom období po neutralizácii; v prípade kladného výsledku potom dospel súd k záveru o prekročení maximálneho týždenného pracovného času v danom referenčnom období.

1.4 Súd prvej inštancie skonštatoval danosť aktívnej a pasívnej vecnej legitimácie strán sporu. Vzhliadol dostatok právomoci všeobecného súdu vo veci konať. Uzavrel, že žalobca preukázal danosť nároku na náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy z dôvodu nedostatočne transponovanej Smernice 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „Smernica“). Súd prvej inštancie dospel k záveru, že zák. č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení účinnom do 31. októbra 2024 (ďalej len „Zákon o hasičskom zbore“) umožňoval zamestnávateľovi v rozpore s čl. 2 Smernice nezapočítať neaktívnu časť služobnej pohotovosti do služobného času a rozvrhnúť pracovný čas tak, že tento presiahne hranicu stanovenú čl. 6 písm. b) Smernice.

1.5 Súd prvej inštancie priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu v zmysle analógie ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, s poukazom na rozsudok Súdneho dvora C-243/09, keď mal za preukázané, že žalobca musel v rámci referenčných období odpracovať viac ako povoľoval čl. 6 písm. b) Smernice. S ohľadom na povahu škody (ujmy) nebolo pre vec relevantné, o aké konkrétne aktivity bol žalobca ukrátený, pretože tieto sa z logiky veci – s prihliadnutím na rozmanitosť života nedajú konkretizovať.

Súd prvej inštancie považoval priznanú výšku ujmy za primeranú zásahu, a to aj s ohľadom na obdobnú rozhodovaciu prax všeobecných súdov v Banskobystrickom kraji (bod 17. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Súd prvej inštancie dodal, že pokiaľ žalobca primeranosť výšky ujmy odôvodnil matematickým výpočtom, tak z jeho strany išlo len o zdôvodnenie primeranosti výšky ujmy, ktorá pre súd nie je záväzná.
1.6 O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, § 396 ods. 3 CSP; v konaní mal žalobca plný úspech v spore, preto mu vznikol nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania voči žalovanej, a preto uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania v lehote 15 dní; pričom o konkrétnej výške náhrad bude rozhodnuté samostatným uznesením súdu po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala žalovaná odvolanie, a to z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) CSP, pričom uviedla, že rozsudok súdu prvej inštancie napáda v celom rozsahu a žiadala, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne.
2.1 Žalovaná nepovažovala napadnuté rozhodnutie za právne správne, náležite a preskúmateľne odôvodnené. Tiež rozporovala základné skutkové tvrdenia obsiahnuté v napadnutom rozsudku. Zotrvala na svojej právnej a skutkovej argumentácii konštante zastávanej od počiatku konania.
2.2 Namietla, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil spôsob výpočtu, nakoľko sa priklonil k názoru žalobcu, ktorý neutralizoval aj dni mimo tých, ktoré sám označil (DOV, PN, PNK, OČR, VSZ), tak ich aj matematicky nesprávne prepočítaval, kedy za 1 deň považoval žalobca 0,42 týždňa; súd sa len priklonil na stranu žalobcu. V tomto smere vytkla nedostatočne vysporiadanie sa s jej argumentáciou.
2.3 Napadnutý rozsudok neposkytuje odpoveď na skutočnosť, čo je pracovným časom a časom odpočinku. Súd prvej inštancie len prevzal prepočty žalobcu bez prihliadnutia na jej prepočty (žalovanej).
2.4 Prípadné neutralizovanie dodatkovej dovolenky, voľna za štátnu službu vo sviatok, dovolenky za sviatok bez odpočtu, voľna vyplývajúceho z kolektívnej zmluvy a pod. by viedlo k absurdnej situácii spočívajúcej v tom, že čím viac dní voľna by žalobca čerpal v referenčnom období, a to nad rámec predpokladaný Smernicou (čl. 16 písm. b), tým horší priemerný týždenný pracovný čas by mu vyšiel, a to napriek tomu, že by pracovným časom strávil menej času. Súd prvej inštancie si tak otázku neutralizácie nesprávne vyhodnotil, nakoľko pri prepočtoch a otázke neutralizácie posudzoval aj dni, ktoré nemali byť neutralizované (DOD, NV, SVK, SVP). Neutrálnymi dňami sú len dni riadnej dovolenky (DOV), práceneschopnosti (PN, PNK) v zmysle čl. 16 písm. b) Smernice. Dodala, že jeden neutrálny deň nepredstavuje 0,42 týždňa ale predstavuje 0,14 týždňa.
2.5 Namietla, že žalobca pri výpočte ujmy vychádzal striktne z nezapočítania neaktívnej pracovnej pohotovosti do fondu pracovného času, pričom nemajetková ujma mala vychádzať len z hodín, ktoré boli nad rámec 48 h pracovného času, nie z hodín, ktoré boli v súlade so Smernicou.
2.6 Konštatovala, že ak za nesprávnu transpozíciu Smernice žalobca považoval čl. 2 Smernice, tak nie je splnená podmienka pre priznanie náhrady ujmy. Tvrdila, že žalobca bol povinný preukázať pre priznanie požadovanej výšky náhrady ujmy aj konkrétne dopady na jeho právo na ochranu života, zdravia, súkromný a rodinný život, pričom žalobca žiadne takéto skutočnosti netvrdil a ani nepreukazoval. Dodala, že ak by aj došlo k prekročeniu priemerného týždenného pracovného času, tak žalobca musí v konaní preukázať taký zásah do súkromného alebo rodinného života, ktorý by sa odrazil v medziľudských vzťahoch alebo nepriaznivom zdravotnom stave v priamej príčinnej súvislosti s výkonom práce. Poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17Co/87/2024 zo dňa 27. augusta 2025. Uzavrela, že žalobca doposiaľ nepreukázal nemajetkovú ujmu, ktorá by mu vznikla v priamej príčinnej súvislosti s prekročením pracovného času.

3. K odvolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca prostredníctvom právneho zástupcu, ktorý uviedol, že odvolanie žalovanej považuje za nedôvodné. Konštatoval, že v prejednávanej veci ide o nárok „sui generis“, ktorý má právny základ v porušení práva Európskej únie, na ktorý prípad sa má podporne - analogicky aplikovať ust. § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. Rozhodnutia najvyšších súdnych autorít v otázke dôvodnosti nemajetkovej ujmy, na ktoré poukazuje žalovaná v odvolaní, majú svoj základ v inej povahe sporov o ochranu osobnosti. Namietol, že žalovaná len abstraktne namieta základné skutkové zistenia súdu. Dodal, že v rámci novo predloženého výpočtu pracovného času vychádzal nielen z právneho názoru odvolacieho súdu ale aj z údajov obsiahnutých v kolónke „Odp. H.“, v ktorej však nie sú započítané odpracované hodiny určenej služobnej pohotovosti. Za nesprávnu označil námietku žalovanej, v zmysle ktorej sa súd prvej inštancie nevysporiadal z jej výpočtami; súd sa s nimi vysporiadal v bode 16. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Žalovaná ani v podanom odvolaní nekonkretizuje, kedy a v akom rozsahu nemalo údajne dôjsť k prekročeniu stanovených limitov pracovného času, len

bez ďalšieho všeobecne namieta základného skutkové zistenia. Žalovaná tiež len abstraktne namieta nesprávne právne posúdenie veci. Za nepravdivé považoval tvrdenie žalovanej, že súd prvej inštancie prevzal prepočty žalobcu, nakoľko je zjavné, že súd prvej inštancie vykonal vlastné prepočty. S ohľadom na Korigendum k Výkladovému oznámeniu Komisie o Smernici poznamenal, že nemožno vykladať absenciu diskrečnej právomoci tak, že nemožno neutralizovať aj dni dovolenky nad rámec 4 týždňov. Námietky žalovanej opomínajú judikatúru Súdneho dvora (C-243/09, C-367/23), podľa ktorej už samotné porušenie čl. 6 písm. b) Smernice spôsobuje ujmu. Požiadavky žalovanej na preukazovanie ďalších negatívnych dôsledkov (okrem straty času na odpočinok) sú v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora. Dodal, že v konaní preukázal prekročenie limitov 48 h priemerného týždenného pracovného času. Zdôraznil pritom, že dôkaz vo forme výsluchu strany sporu (žalobcu) je v tomto smere plnohodnotným dôkazom, keď tento bol v konaní aj riadne vykonaný, a z ktorého vyplynulo, aké zásadné negatívne dôsledky na jeho osobný život spôsoboval žalovanou vyvolaný protiprávny stav. Bol presvedčený, že takú ujmu, keď strácal značné množstvo voľného času na úkor seba a svojich blízkych, by ako zásadnú negatívnu ujmu pociťoval každý, kto by bol v rovnakom postavení.

4. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná (odvolacia replika), ktorá nad rámec argumentov produkovaných v odvolaní uviedla, že žalobca v konaní neuniesol bremeno dôkazu, pretože neuviedol konkrétne skutkové tvrdenia čo do dôvodnosti a primeranosti priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Podľa názoru žalovanej bolo preto potrebné, aby súd skúmal, v akej sfére života žalobcu sa to odrazilo, nakoľko žalobca sa v konaní žiadnym spôsobom nepokúsil o určitú formu prevencie pred neoprávneným zásahom, ale obrátil sa na súd so žalobou. Žalovaný nárok absolútne nezohľadňuje ostatné vstupné faktory, ako je rodinný stav, zdravie, priateľské väzby a pod. Žalobca v priebehu konania len všeobecne tvrdil, že výkon práce v hasičskom zbore nepriaznivo vplýva na jeho súkromný a rodinný život. Nebolo doposiaľ preukázané, že je dané dostatočne závažné porušenie únijného práva, keďže žalobca žalobu postavil na nároku, ktorý zo závažného porušenia únijného práva nevyplýva. To je determinované tým, že požaduje odškodnenie za všetky hodiny pracovnej pohotovosti, ktoré neboli zarátané do jeho pracovného času. Dodala, že súd prvej inštancie pri výpočte nemajetkovej ujmy vychádzal striktne z nezapočítanej neaktívnej pracovnej pohotovosti do fondu pracovného času. Nemožno preto pripustiť, aby sa pracovný diskomfort, či skutočnosť, že príslušník hasičského zboru musel o niekoľko hodín dlhšie zotrvať na pracovisku, ocitli na rovnakej úrovni alebo dokonca boli odškodňované porovnateľnými sumami ako smrť blízkeho človeka. Pokiaľ by príslušné súdy priznávali za, tzv. „spánok v práci“ náhradu v neprimeranej výške (uplatnených 5 808,18 eur), zatiaľ čo rodičom či deťom pozostalých obetí dopravných nehôd sú pravidelne priznávané sumy 2 000 až 10 000 eur, vytvoril by sa tým nebezpečný precedens, ktorý by znevážil samotný význam ochrany ľudského života.

5. K odvolacej replike sa už žalobca nevyjadril, i keď mu na to bol vytvorený procesný priestor.

6. V dôsledku odvolania Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie je prípustné (§ 358 CSP „a contrario“), bolo podané včas, oprávnenou stranou, (§ 359, § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 „a contrario“ rozsudok súdu prvej inštancie v meritórnom výroku a vo výroku o trovách prvoinštančného konania podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil ako vecne správny.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Odvolací súd po preskúmaní veci v rozsahu dôvodov podaného odvolania (§ 379 a § 380 CSP), po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie ako aj konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo veci samej na základe vykonaného dokazovania v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval skutkový stav veci správne, so skutkovými závermi súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje a v zmysle § 383 CSP je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie. Súd prvej inštancie dôkazy vykonané v konaní vyhodnotil podľa § 191 ods. 1 CSP a rozhodnutie

odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP, pričom odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie má všetky náležitosti v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd uvádza, že odvolateľka v podanom odvolaní neuviedla žiadne nové relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu či zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie (vo veci samej); neboli naplnené procesné predpoklady pre postup v zmysle ust. § 384 ods. 1 až 3 CSP v spojení s ust. § 366 CSP, a preto pri rozhodovaní o veci vychádzal odvolací súd zo súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu. S prihliadnutím na rozsah odvolania žalovanej a odvolacie dôvody uvedené v odvolaní, na základe preskúmania veci, dospel odvolací súd k záveru, že podané odvolanie žalovanej nie je dôvodné. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v merite veci považuje za vecne správne. Po preskúmaní veci nezistil odvolací súd žiadne vady konania v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré by sa týkali procesných podmienok. Z uvedených dôvodov preto rozsudok súdu prvej inštancie v merite veci ako vecne správny potvrdil, a keďže s odôvodnením napadnutého rozsudku sa stotožňuje, na tieto dôvody podľa § 387 ods. 2 CSP odkazuje, pričom k relevantným námietkam žalovanej v odvolaní v súlade s ustanovením § 387 ods. 3 CSP uvádza nasledovné.

10. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca sa domáha náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 5 808,18 eur, a to z titulu porušenia práva Európskej únie ako následku nesprávne transponovanej Smernice vo vzťahu k Zákonu o hasičskom zbore, dôsledkom čoho malo dôjsť u žalobcu k porušeniu jeho práva na maximálny priemerný týždenný pracovný čas v rozsahu 48 h. Žalovaným obdobím je apríl 2021 až február 2024 (ďalej len „žalované obdobie“ alebo „rozhodné obdobie“). Základ nároku žalobca odôvodňoval tvrdením, že žalovaná ako členský štát Európskej únie neprijala v rozhodnom období nevyhnuté opatrenia, ktoré by v súlade so Smernicou považovali čas služobnej pohotovosti za pracovný čas pre účely rozvrhnutia pracovného času, rešpektujúc maximálny priemerný týždenný pracovný čas v rozsahu 48 h. Bol názoru, že pri takto rozvrhnutom pracovnom čase prišiel v rámci žalovaného obdobia o voľný čas, ktorý mohol venovať rozvíjaniu osobných a rodinných zložiek svojho života.
10.1 Odvolací súd uznesením sp. zn. 14Co/13/2025 zo dňa 27. mája 2025 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie Zvolen č. k. 19C/23/2024-250 zo dňa 18. novembra 2024, v rámci ktorého uznesenia vyslovil právny názor, v zmysle ktorého pre záver o (ne)dôvodnosti žaloby (základu nároku) je potrebné v prvom rade zistiť, či v rámci žalovaného obdobia, ako dôsledku nesprávne transponovanej Smernice, absentovali také normatívne opatrenia, ktoré umožňovali pracovnú pohotovosť nepovažovať za pracovný čas pre účely dodržania maximálneho priemerného týždenného pracovného času. V druhom rade je potrebné zistiť či u žalobcu v rámci žalovaného obdobia dochádzalo k prekročeniu maximálneho priemerného týždenného pracovného času, t. j. nad 48 h v rámci šesť mesačných referenčných období. To znamená, že pre zistenie prekročenia maximálneho priemerného týždenného pracovného času je dôležité, aby žalobca preukázal, že v referenčnom období odpracoval taký počet hodín (pracovného času), ktorý po spriemerovaní v rámci referenčného obdobia presiahne hodnotu 48 h týždenne. Až v prípade, že konajúci súd skúmaním zistí, že v rámci referenčných období došlo k prekročeniu maximálneho priemerného týždenného pracovného času, je dôvodné vyslovenie záveru o vzniku zodpovednosti žalovanej za porušenie tohto dôležitého sociálneho práva únie (článok 19 ods. 2 a 40 Ústavy SR) v korelácii so vznikom nároku žalobcu na náhradu ujmy; pričom relevantným v tomto smere bude už sama skutočnosť, že v dôsledku nesprávnej transpozície Smernice došlo v rámci referenčných období k prekročeniu maximálneho priemerného týždenného pracovného času.
10.2 Žalobca predložil v súlade s vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu nový výpočet priemerného týždenného pracovného času; pričom z dôvodu procesnej opatrnosti do posledného šesťmesačného referenčného obdobia len pre účely výpočtu priemeru v rámci šesť mesačných referenčných období zahrnul aj mesiac marec 2024 (pozn. aby nedošlo ku skresleniu výpočtov), a teda podľa odvolacieho súdu nedošlo ku kvantitatívnej ani kvalitatívnej zmene žaloby.

11. Odvolací súd posúdil podané odvolanie žalovanej podľa obsahu a vyabstrahoval relevantnú procesnú odvolaciu argumentáciu do roviny námietky (odvolacieho dôvodu) nesprávnych skutkových zistení, nesprávneho právneho posúdenia veci a porušenia práva na spravodlivý proces, s ktorými sa bude v danom poradí v rámci odvolacieho prieskumu odvolací súd ďalej zaoberať.

12. V rozsahu odvolacieho dôvodu nesprávnych skutkových zistení žalovaná namietala spôsob výpočtu priemeru s ohľadom na to, že žalobca neutralizoval aj dni mimo tých, ktoré sám označil (DOV, PN, PNK, OČR, VSZ). Dodala, že neutralizovanie aj dodatkovej dovolenky, voľna za štátny sviatok nie je prípustné s ohľadom na znenie Smernice. Namietla, že súd prvej inštancie si otázku neutralizácie nesprávne vyhodnotil, nakoľko pri prepočtoch v aspekte neutralizácie posudzoval aj dni, ktoré nemali

byť neutralizované (DOD, NV, SVK, SVP). Súčasne namietla aj nesprávnosť prepočtu neutrálnych dní koeficientom 0,42 týždňa, čo považovala za rozpor s matematickou logikou a účelom Smernice. Namietla, že žalobca nepreukázal konkrétne dopady, resp. nepreukázal vznik ujmy. Žalovaná uviedla, že rozporuje základné skutkové tvrdenia obsiahnuté v napadnutom rozsudku.

13. K odvolaciemu dôvodu viažucim sa k nesprávnym skutkovým zisteniam odvolací súd uvádza, že citovaný odvolací dôvod je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálnej vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 191 až § 194 CSP. Odvolací súd konštatuje, že takéto nedostatky v postupe súdu prvej inštancie neboli zistené.

14. K vyššie uvedeným (skutkovým) námietkam odvolací sú uvádza, že prijatiu záveru o zistenom skutkovom stave predchádza zistenie jednotlivých čiastkových (dielčích) skutkových zistení založených na vykonaných dôkazoch. Proces tvorby skutkového stavu je z právnej logiky veci determinovaný predbežným právnym názorom konajúceho súdu, ktorý tak jeho tvorbu podmieňuje naplneniu hypotézy hmotnoprávnej normy, o aplikácii ktorej sa v prejednávanej veci rozhoduje. V rámci odvolacieho prieskumu je potrebné zamerať sa na tie konkrétne skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke. Z uvedeného je zrejmá neoddeliteľná miera korelácie medzi právnym posúdim veci a zisteným skutkovým stavom.

15. S ohľadom na povahu prejednávanej veci odvolací súd k otázke unesenia bremena tvrdenia a dôkazného bremena, ako podmienky pre úspech v spore uvádza, že povaha nároku z titulu porušenia dôležitého sociálneho práva únie, ako dôsledku nesprávne transponovanej smernice, v danej veci (pre úspech žalobcu v spore) predpokladá riadne tvrdiť a preukázať rozhodné skutočnosti. Touto skutočnosťou je preukázanie, že v dôsledku nesprávnej transpozície Smernice, keď v rozpore s čl. 2 nebola zohľadňovaná pracovná pohotovosť ako pracovný čas, došlo na strane žalobcu k presiahnutiu maximálneho limitu pre priemerný týždenný pracovný čas v rámci referenčného obdobia - čl. 6 písm. b) Smernice. Ide o zloženú právnu skutočnosť, ktorá sa skladá z viacerých jednoduchých právnych skutočností, ktoré v súhrne odôvodňujú záver o (ne)dôvodnosti žaloby, a ktorých predmetom sú aj namietané skutkové tvrdenia a závery. Jednou z podstatných skutočností je dosiahnutá hodnota týždenného priemerného pracovného času v tom-ktorom referenčnom období – ide súčasne aj o relevantné skutkové tvrdenie. Z opačného pohľadu potom platí, že pre dosiahnutie úspechu v spore (účinného popretia) musí žalovaná sama tvrdiť rozhodujúce skutkové tvrdenia (vyplývajúc z podstaty, tzv. protinormy). S ohľadom na povahu prejednávaného sporu je elementárnou povinnosťou žalovanej účinne poprieť tvrdenie žalobcu o hodnote týždenného priemerného pracovného času v tom-ktorom referenčnom období. Osobitne to má význam v situácii, keď žalovaná rozporuje parciálne skutkové zistenia (závery), ktoré predchádzajú zisteniu hodnoty týždenného priemerného pracovného času, aby sa zabránilo tomu, že spor sa stratí v množstve parciálnych námietok bez významu pre výsledok. Ak má súd vyhodnotiť procesnú obranu žalovanej ako účinnú v rozsahu teórie protinormy, potom sa s ohľadom na povahu sporu žiada, aby žalovaná spochybnenie toho ktorého tvrdenia, príp. skutkového zistenia, viazala na právne významnú skutočnosť pre toto konanie, ktorou je primárne hodnota priemerného týždenného pracovného času. Z tohto pohľadu pre úspech žalovanej v spore platí, že ak žalobca tvrdí konkrétnu hodnotu v príslušnom referenčnom období, potom je nevyhnutné, aby procesná obrana žalovanej bola čo do určitosti spôsobilá privodiť odlišný záver o hodnote priemerného týždenného pracovného času.
15.1 V nadväznosti na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že procesná obrana žalovanej v zásade vôbec nespochybňuje tvrdenia žalobcu o prekročení týždenného priemerného pracovného času v rámci referenčných období; naopak z výsledkov dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že žalovaná na základe vlastných prepočtov dospela k záveru, že u žalobcu došlo v štyroch zo šiestich referenčných období k presiahnutiu týždenného priemerného pracovného času (bod 16.1

odôvodnenia napadnutého rozsudku). Uvedené pre posúdenie veci znamená, že medzi stranami je „de facto“ nesporná skutočnosť, že v štyroch referenčných obdobiach došlo k prekročeniu maximálneho priemerného týždenného pracovného času na strane žalobcu.

16. Procesnú obranu žalovanej v odvolaní, ktorá spočívala v spochybňovaní spôsobu výpočtu priemeru s ohľadom na tvrdenie, že žalobca mal neutralizovať aj dni mimo tých, ktoré sám označil (DOV, PN, PNK, OČR, VSZ), hodnotí odvolací súd ako neúčinnú, resp. nedôvodnú. Žalovaná bola v tomto ohľade povinná riadne konkretizovať tie ktoré konkrétne dni – v tom ktorom referenčnom období tak, aby odvolací súd po dôkaznej stránke vedel verifikovať konkrétne dni v kontexte predložených dôkazov a overiť tak správnosť – hodnovernosť vstupných údajov, na základe ktorých súd prvej inštancie dospel k hodnote priemerného týždenného pracovného času žalobcu za to ktoré referenčné obdobie. Odvolací súd vzhľadom na obsah odvolacej argumentácie nezistil žiadne nedostatky v procese hodnotenia skutkových tvrdení strán a dôkazov na strane súdu prvej inštancie pri vymedzení, tzv. neutrálnych dní, keď súd prvej inštancie za týmto účelom správne vychádzal z údajov odpracovaných hodín na výplatných páskach, ako aj z údajov o počte dní školení, dovoleniek, OČR, PN tak, ako ich uviedol žalobca, resp. tak, ako vyplývajú z plánov služieb, a ktoré skutočnosti žalovaná účinne nepoprela. Z uvedeného dôvodu preto vyhodnotil túto odvolaciu námietku odvolací súd ako nedôvodnú.

17. Žalovaná namietla spôsob neutralizácie, keď súd prvej inštancie neutralizoval aj také dni, ktoré Smernica nepredpokladá (dodatkovú dovolenku, dovolenku za sviatok, voľno za sviatok, náhradné voľno, služobné voľno, voľno z kolektívnej zmluvy) a súčasne tieto dni nesprávne prepočítaval koeficientom (1 deň = 0,42 týždňa). K tomu odvolací súd uvádza, že sa jedná o námietku zmiešaného charakteru, ktorá smeruje proti právnym východiskám výpočtu a súčasne proti správnosti výsledného skutkového zistenia, pretože spôsob výpočtu priemeru týždenného pracovného času, i keď je výsledkom právneho uvažovania majúceho základ v Smernici, sa prejaví ako skutkový výsledok, t. j. ako hodnota priemeru týždenného pracovného času, ktorá predstavuje parciálne skutkové zistenie. Nesprávne poňatie spôsobu výpočtu, s ohľadom na zmysel Smernice, sa tak prejaví v nesprávnych skutkových zisteniach. Odvolací súd v tomto význame posúdil postup súdu prvej inštancie a konštatuje, že právna úvaha, ktorou sa pri výpočte riadil súd prvej inštancie (bod 15.3 odôvodnenia napadnutého rozsudku) a skutkové zistenia ku ktorým dospel, sú vecne správne. Osobitne, s námietkami právneho posúdenia rozsahu, tzv. neutrálnych dní v zmysle Smernice, sa odvolací súd vysporiada v časti právneho posúdenia - nižšie v odôvodnení tohto rozsudku. Vo vzťahu ku skutkovým zisteniam o hodnotách týždenného priemerného pracovného času v jednotlivých referenčných obdobiach odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie pre účely metodiky výpočtu priemeru vychádzal zo správnych vstupných ukazovateľov, t. j. rozsahu hodín pracovného času a hodín pracovnej pohotovosti, rozsahu neutrálnych dní, ktoré mal preukázané v súlade s § 191 až § 194 v spojení s § 151 ods. 2 CSP (pozri 15.1 a 15.3 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Odvolací súd konštatuje, že žalovaná ani v podanom odvolaní riadne netvrdila, ktoré dni – v tom ktorom referenčnom období boli nesprávne zahrnuté pre účely neutralizácie tak, aby odvolací súd vedel verifikovať konkrétne dni v tom ktorom referenčnom období v kontexte produkovaných tvrdení - dôkazov a overiť tak správnosť parciálnych skutkových zistení, a preto odvolací súd hodnotí takúto formu procesnej obrany žalovanej ako neúčinnú, resp. nedôvodnú. Odvolací súd poznamenáva, že žalovaná ani v konaní pred súdom prvej inštancie neprodukovala takú formu procesnej obrany, ktorá by účinne spochybnila rozsah, tzv. neutrálnych dní, keď ani na výzvu súdu prvej inštancie žalovaná účinne nenamietla, ktoré konkrétne dni nemali/mali byť neutralizované (pozri bod 14.2 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Z uvedeného dôvodu preto odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie na základe dostatočne zistených vstupných ukazovateľov, prostredníctvom zvolenej metodiky výpočtu, hodnoverne zistil hodnotu priemerného týždenného pracovného času v jednotlivých referenčných obdobiach (bod 15.3.1 až 15.4 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Odvolací súd zdôrazňuje, že súdom prvej inštancie zvolená metodika výpočtu nevychádzala z namietaného koeficientu „1 deň = 0,42 týždňa“, a preto v tomto smere hodnotí odvolací súd námietku žalovanej ako nedôvodnú. S prihliadnutím na odvolaciu argumentáciu žalovanej preto odvolací súd uzatvára, že skutkové závery o dosiahnutých hodnotách priemerného týždenného pracovného času žalobcu v jednotlivých referenčných obdobiach majú dostatočnú oporu vo vykonanom dokazovaní a žalovaná nepredložila žiadne také argumenty, ktoré by boli spôsobilé tieto závery spochybniť.

18. Odvolací súd hodnotí ako nedôvodnú aj odvolaciu námietku žalovanej, že žalobca nepreukázal konkrétne dopady, resp. nepreukázal vznik ujmy. Odvolací súd v tomto smere uvádza, že podľa

judikatúry Súdneho dvora Európskej únie členský štát zodpovedá jednotlivcovi za škodu spôsobenú porušením práva únie, ak porušená norma práva únie priznáva právo fyzickým osobám alebo právnickým osobám, alebo zakladá povinnosti pre členský štát, porušenie práva únie je dostatočne závažné a medzi porušením práva únie členským štátom a vznikom škody jednotlivca existuje príčinná súvislosť s tým, že o výške náhrady škody vždy rozhoduje vnútroštátny súd. V rozsahu predpokladov zodpovednosti žalovanej a úvah o povahe ujmy v korelácii s bremenom tvrdenia a dôkazu odvolací súd zdôrazňuje, že článok 6 písm. b) Smernice priznáva pracovníkom právo na maximálny priemerný týždenný pracovný čas, vrátane nadčasov v rozsahu 48 hodín. Toto ustanovenie Smernice má priamy účinok. Pre záver o vyslovení zodpovednosti žalovanej je však potrebné, aby bolo preukázané, že nedostatočne transponovaná Smernica spôsobila prezumovaný negatívny následok v podobe prekročenia maximálneho priemerného týždenného pracovného času v rámci posudzovaných referenčných období u žalobcov. Až v prípade, že konajúci súd skúmaním zistí, že v rámci referenčných období došlo k prekročeniu maximálneho priemerného týždenného pracovného času, je dôvodné vyslovenie záveru o vzniku zodpovednosti žalovanej za porušenie tohto dôležitého sociálneho práva únie (článok 19 ods. 2 a 40 Ústavy SR) v korelácii so vznikom nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy. V aspekte nároku na (peňažnú) náhradu za vzniknutú ujmu, rešpektujúc zásadu eurokonformného výkladu, bude relevantným kritériom už sama skutočnosť, že v dôsledku nesprávnej transpozície Smernice došlo v rámci referenčných období k prekročeniu maximálneho priemerného týždenného pracovného času, čo logicky znamená, že žalobca musel v danom období odpracovať viac, ako bol v zmysle Smernice povinný, a to na úkor seba a svojich blízkych. S ohľadom na povahu ujmy nie je pre vec relevantné, o aké konkrétne (vyšpecifikované) činnosti či aktivity bol žalobca porušením práva únie ukrátený, pretože tieto sa z logiky veci – s prihliadnutím na rozmanitosť a nepredvídateľnosť života – nedajú absolútne konkretizovať, ako to správne vyhodnotil a v odôvodnení aj uviedol súd prvej inštancie. Dôležitým aspektom je pre posúdenie ujmy objektívne kritérium, a to, že žalobcovi bolo v dôsledku porušenia práva únie zasiahnuté do práva na ochranu zdravia a práva na súkromie a rodinný život. V tomto smere odvolací súd poznamenáva, že neobstojí námietka, v zmysle ktorej je žalobca povinný preukazovať čo konkrétne chcel vo voľnom čase robiť – korelatívne o čo konkrétne bol ukrátený. Z povahy veci totiž nie je logické a ani spravodlivé od žalobcu žiadať, aby spätne (v horizonte troch rokov) tvrdil a predovšetkým dokazoval, o čo konkrétne bol v dôsledku porušenia maximálneho priemerného týždenného pracovného času ukrátený; povaha tejto ujmy (nároku) totiž vytvára legitímne hranice bremena tvrdenia a dôkazu, ktoré nie je možné spravodlivo od žalobcu žiadať, aby prekročili v súvislosti s preukázaným porušením čl. 6 písm. b) Smernice. Preto podľa názoru odvolacieho súdu v tomto smere postačuje už zistenie, že v referenčnom období k prekročeniu maximálneho priemerného týždenného pracovného času skutočne došlo; pozri rozsudok Súdneho dvora vo veci C-243/09, F., bod 53., v ktorom Súdny dvor tiež rozhodol, že prekročenie maximálnej hranice predstavuje samo osebe porušenie tohto ustanovenia a nie je potrebné preukázať aj inú osobitnú ujmu, alebo rozsudok C-367/23, bod 38. a 42., z ktorého vyplýva, že už porušenie čl. 6 písm. b) Smernice spôsobuje dotknutému pracovníkovi ujmu, príp. C 429/09. Otázka intenzity tohto prekročenia už potom z logiky veci bude spadať do kategórie ustálenia primeranej výšky náhrady za takýto zásah. Z výsledkov dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že u žalobcu bol v každom z referenčných období prekročený maximálny limit priemerného týždenného pracovného času, v dôsledku čoho musel žalobca odpracovať viac ako bol povinný, a to na úkor seba a svojich blízkych, pričom tým, že musel tráviť čas v práci, prichádzal o čas, ktorý by chcel a mohol venovať sebe, svojej rodine, priateľom, záľubám či iným aktivitám; čo bolo preukázané aj na základe výpovede žalobcu. Osobitne k rozhodnutiu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17Co/87/2024 zo dňa 27. augusta 2025, na ktoré poukázala žalovaná, odvolací súd uvádza, že nárok žalobcu bol zamietnutý z dôvodu nepreukázania prekročenia maximálneho limitu priemerného týždenného pracovného času a nie z dôvodu nepreukázania dopadov do osobnostnej sféry žalobcu, a preto nemožno procesnú obranu žalovanej s ohľadom na predmetné rozhodnutie krajského súdu hodnotiť ako dôvodnú. Odvolací súd preto konštatuje, že s ohľadom na osobitnú povahu sporu uniesol žalobca bremeno tvrdenia a dôkazu čo do nároku na priznanie peňažnej náhrady za nemajetkovú ujmu, a preto vyhodnotil predmetnú odvolaciu námietku ako nedôvodnú.

19. K odvolacej námietke žalovanej, že rozporuje základné skutkové tvrdenia obsiahnuté v napadnutom rozsudku, odvolací súd uvádza, že predmetná námietka je abstraktná, bez náležitého zdôvodnenia, ktorej obsah neumožňuje odvolaciemu súdu cielenejší odvolací prieskum. Je súčasťou zásady procesnej diligencie, aby strany sporu pre úspech v odvolacom konaní riadne tvrdili a dôsledne opísali konkrétne skutočnosti a dôvody, pre ktorého považujú rozhodnutie súdu prvej inštancie v tom-ktorom ohľade za nesprávne, pretože odvolateľ takýmto spôsobom vymedzuje konkrétny predmet, resp. hĺbku

odvolacieho prieskumu. Žalovaná uvedeným spôsobom nepostupovala, keď namietala skutkové závery len abstraktným spôsobom, a preto odvolací súd vyhodnotil takúto formu procesnej obrany ako neúčinnú, resp. nedôvodnú.

20. V rozsahu odvolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci žalovaná argumentovala, že neutrálnymi dňami sú len dni riadnej dovolenky – v rozsahu 4 týždňov (DOV), práceneschopnosti (PN, PNK) v zmysle čl. 16 písm. b) Smernice. Tvrdila, že ak sa za nesprávnu transpozíciu Smernice považoval čl. 2, tak nie je splnená podmienka pre priznanie ujmy. Dodala, že podmienky nároku na náhradu škody spôsobenej porušením práva únie nemožno uplatniť v tomto konaní, keďže nesprávne transponovaný čl. 2 ods. 1 Smernice nepriznáva žiadne práva a nespĺňa tak podmienku nároku, a to aj s ohľadom na to, že čl. 6 písm. b) Smernice bol správne transponovaný do § 85 ods. 9 Zákonníka práce v spojení s § 193 Zákona o hasičskom zbore. Namietla, že žalobca pri výpočte ujmy vychádzal striktne z nezapočítania neaktívnej pracovnej pohotovosti do fondu pracovného času, pričom nemajetková ujma mala vychádzať len z hodín, ktoré boli nad rámec 48 h pracovného času, nie z hodín, ktoré boli v súlade so Smernicou. V tomto ohľade namietla neprimeranosť výšky priznanej nemajetkovej ujmy.

21. Nesprávnym právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnou otázkou je aj posúdenie toho, či určitý skutkový stav možno podriadiť pod konkrétnu právnu normu. Vyhodnotenie skutkových okolností prejednávanej veci v nadväznosti na záver súdu, či je žalobný nárok (ne)dôvodný, možno tiež v tomto ohľade vnímať ako záver právny, pretože právne otázky netvoria len abstraktne formulované právne vety bez vzťahu na konkrétny skutkový stav (pozri III. ÚS 61/2022). Odvolací súd konštatuje, že takéto nedostatky v postupe okresného súdu neboli zistené.

22. K odvolacej námietke žalovanej, že neutrálnymi dňami sú len dni riadnej dovolenky – v rozsahu 4 týždňov (DOV), práceneschopnosti (PN, PNK) v zmysle čl. 16 písm. b) Smernice, odvolací súd uvádza, že čl. 16 písm. b) Smernice je potrebné vykladať v súlade s oznámením Komisie - Výkladové oznámenie o smernici 2003/88/ES, 2023/C 143/06, Ú. v. EÚ C 143, 26. 4. 2023, v znení korigenda C/2024/2811 z 25. apríla 2024 (ďalej len „Výkladové oznámenie“). Vo vzťahu k čl. 6 písm. b) v spojení s čl. 16 písm. b) Smernice vyplýva, že členské štáty majú prijať opatrenia na zabezpečenie toho, aby priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní neprekročil 48 hodín, pričom toto právo je ohraničené referenčným obdobím. Súčasne Smernica ustanovuje, že doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne. To znamená, že neexistenciu práce počas tohto obdobia nemožno použiť na kompenzáciu iných období, počas ktorých sa presiahol maximálny týždenný pracovný čas. Pokiaľ ide o platenú ročnú dovolenku, týka sa to 4 týždňov, ktoré sú stanovené v smernici. Pokiaľ však ide o právo na pracovnú neschopnosť, jeho spôsoby výkonu nie sú upravené právom Spoločenstva vzhľadom na jeho súčasný stav. Preto je potrebné odkázať na vnútroštátne vymedzenie pracovnej neschopnosti s cieľom zistiť, ktoré obdobia by mali byť vyňaté alebo neutrálne pri výpočte priemerného týždenného pracovného času. Vzhľadom na znenie článku 16 písm. b) Smernice a napriek tomu, že judikatúra Súdneho dvora týkajúca sa tejto otázky neexistuje, Komisia vyjadrila názor, že ak vnútroštátna právna úprava umožňuje pracovníkom dodatočné obdobia platenej ročnej dovolenky okrem minimálnych 4 týždňov, dotknutý členský štát môže slobodne rozhodnúť o zahrnutí alebo vyňatí týchto dodatočných období ročnej platenej dovolenky do výpočtu priemerného týždenného pracovného času.
22.1 Odvolací súd sa stotožňuje s úsudkom súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého nie je žiadny dôvod, pre ktorý by súd mal pre účely neutralizácie počítať len dni dovolenky v rámci základnej 4 – týždňovej ročnej dovolenky. V tomto smere odvolací súd poukazuje na potrebu výkladu čl. 16 písm. b) veta druhá Smernice, prostredníctvom teleologického extenzívneho výkladu, na základe ktorého dospel odvolací súd k úsudku, že gramatický výklad článku 16 písm. b) Smernice nemôže viesť k záveru, ktorý by umožňoval členskému štátu profitovať z absencie vlastnej právnej úpravy. Pri uplatnení teleologického výkladu (effet utile) je nevyhnutné vykladať predmetné ustanovenia tak, aby bol zabezpečený ich praktický účinok, t. j. reálna ochrana pracovníka pred nadmerným pracovným zaťažením. V situácii, keď pre účely zistenia priemerného týždenného pracovaného času vnútroštátne právo nerozlišuje medzi ročnou - základnou štvortýždňovou dovolenkou a ročnou dovolenkou navýšenou

na základe vnútroštátnych právnych predpisov či na základe kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa, je eurokonformným riešením neutralizácia celej doby ročnej dovolenky, ktorá je žalobcovi priznaná na základe vnútroštátnych predpisov, príp. kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa. S poukazom na uvedené preto hodnotí odvolací súd odvolaciu námietku, v zmysle ktorej neutrálnymi dňami majú byť len dni riadnej dovolenky – v rozsahu 4 týždňov ako nedôvodnú. Čo sa týka dní práceneschopnosti (PN), teleologickým výkladom, s poukazom na výklad Komisie vyjadrený vo Výkladovom oznámení, možno dospieť k záveru, že pre účely neutralizácie sa PN rozumejú všetky tie dni, ktoré vnútroštátne právo v aspekte práva sociálneho zabezpečenia posudzuje ako dni práceneschopnosti. S poukazom na časť odôvodnenia tohto rozsudku, v ktorej odvolací súd rieši skutkové námietky, odvolací súd dodáva, že žalovaná v konaní pred súdom prvej inštancie a ani v odvolacom konaní riadne netvrdila, že by boli pre účely neutralizácie nesprávne zahrnuté konkrétne dni v tom ktorom referenčnom období; aj z tohto pohľadu potom hodnotí odvolací, v nadväznosti na vyššie uvedené, predmetnú odvolaciu námietku žalovanej ako nedôvodnú.

23. K námietke žalovanej, v zmysle ktorej nemožno právny záver o netransponovaní Smernice viazať na čl. 2 ods. 1 Smernice, pretože tento nemá priamy účinok, odvolací súd - poukazujúc na právny názor vyslovený už v zrušujúcom uznesení (bod 18. odôvodnenia) - zdôrazňuje, že podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie členský štát zodpovedá jednotlivcovi za škodu spôsobenú porušením práva únie, ak porušená norma práva únie priznáva právo fyzickým osobám alebo právnickým osobám, alebo zakladá povinnosti pre členský štát, porušenie práva únie je dostatočne závažné a medzi porušením práva únie členským štátom a vznikom škody jednotlivca existuje príčinná súvislosť s tým, že o výške náhrady škody vždy rozhoduje vnútroštátny súd. Odvolací súd zdôrazňuje, že čl. 6 písm. b) Smernice je dôležitým právom únie a o závere o vzniku ujmy na strane žalobcu, ako bolo vyššie uvedené, je možné uvažovať za situácie, keď zákonodarca nedostatočným transponovaním Smernice umožnil, aby zamestnanec v rámci posudzovaného obdobia prekročil maximálny týždenný priemerný pracovný čas. V prípade žalobného nároku nestačí len konštatovať nesprávnu transpozíciu Smernice, ale je potrebné mať preukázaný aj Smernicou prezumovaný negatívny následok, a to v podobe prekročenia stanoveného priemerného limitu 48 h (čl. 6 písm. b/ Smernice). Z toho potom vyplýva, že pre záver o dôvodnosti žaloby (základu nároku) je potrebné zistiť, či v rámci žalovaného obdobia, ako dôsledku nesprávne transponovanej Smernice, absentovali také normatívne opatrenia, ktoré umožňovali pracovnú pohotovosť nepovažovať za pracovný čas pre účely dodržania maximálneho priemerného týždenného pracovného času. Odvolací súd s poukazom na zistený skutkový stav konštatuje, že vnútroštátna právna úprava v rozhodnom období umožňovala zamestnávateľovi nezapočítať neaktívnu časť služobnej pohotovosti do služobného času (hoci príslušník je v službe a k dispozícii služobnému úradu) a rozvrhnúť žalobcovi služobný čas tak, že tento presiahol maximálnu hranicu stanovenú článkom 6 písm. b) Smernice. Povedané inak, Zákonník práce v znení účinnom do 29. februára 2024 v ust. § 85 ods. 9 uvádza, že priemerný týždenný pracovný čas zamestnancov, vrátane práce nadčas nesmie prekročiť 48 hodín. V § 96 ods. 2 Zákonník práce uvádza, že čas, počas ktorého sa zamestnanec zdržiava na pracovisku a je pripravený na výkon práce, ale prácu nevykonáva, je neaktívna časť pracovnej pohotovosti, ktorá sa považuje za pracovný čas. Oproti tomu z ustanovení § 85 až § 93 Zákona o hasičskom zbore v znení účinnom do 31. októbra 2024 nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času a práve v tom spočíva rozpor s právom Európskej únie (pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/36/2022 zo dňa 23. marca 2023, sp. zn. 17Co/59/2022 zo dňa 14. decembra 2022). V tejto súvislosti potom odvolací súd konštatuje, že Slovenská republika ako členský štát Európskej únie v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov, v tomto prípade príslušníkov hasičského a záchranného zboru, neprijala v rozhodnom období opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby bol služobný čas žalobcu definovaný v súlade s pojmom pracovný čas podľa článku 2 Smernice v korelácií s prekročením maximálnej hranice priemerného týždenného pracovného času (čl. 6 písm. b/ Smernice). Tento záver je na úrovni Krajského súdu v Banskej Bystrici zhodne a dlhodobo prijímaný. V zmysle vyššie uvedeného preto hodnotí aj túto námietku žalovanej odvolací súd ako nedôvodnú.

24. K odvolacej námietke smerujúcej do spôsobu výpočtu výšky náhrady nemajetkovej ujmy s akcentom na jej neprimeranosť odvolací súd – v nadväznosti na časť odôvodnenia, kde odvolací súd rieši otázku unesenia dôkazného bremena k dôvodom ujmy – zdôrazňuje, že pre nárok na náhradu nemajetkovej ujmy (§ 13 ods. 2 „in fine“ Občianskeho zákonníka) je dôležité už zistenie, že v referenčnom období k prekročeniu maximálneho priemerného týždenného pracovného času skutočne došlo. Otázka intenzity tohto prekročenia potom spadá do kategórie ustálenia primeranej výšky náhrady za takýto zásah.

V tomto ohľade možno intenzitu zásahu hodnotiť v množine porušenia maximálneho priemerného týždenného pracovného času, a to ako v rovine zistenia v koľkých referenčných obdobiach k porušeniu tohto limitu došlo, ako aj v rovine samotnej intenzity presahu maximálneho priemerného týždenného pracovného času v rámci týchto referenčných období, v ktorých k porušeniu limitu skutočne došlo. Záver o primeranosti musí v čo najobjektívnejšej miere zohľadňovať všetky aspekty porušenia práva na maximálny priemerný týždenný pracovný čas. To neznamená, že žalobca nemôže určitým matematickým spôsobom dopomôcť k ustáleniu výšky ujmy, ktorá sa mu s ohľadom na nuansy prejednávanej veci javí ako spravodlivá. V tomto smere sa potom nevylučuje ani taký spôsob ustálenia výšky ujmy, ktorý zodpovedá súčtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti (ktorá nebola v súlade so Smernicou zarátaná ako služobný čas), za žalované obdobie, vrátane a rozdielu peňažnej náhrady vyplácanej za určenú služobnú pohotovosť podľa § 122 ods. 1 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore a náhrady za nariadenú služobnú pohotovosť podľa § 122 ods. 2 písm. a) predmetného zákona, pretože konečným kritériom v zmysle ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka bude vždy aspekt primeranosti tejto náhrady k okolnostiam a následkom (intenzite) nezákonného zásahu do sféry poškodenej osoby (žalobcu).
24.1 Zo skutkového stavu vyplynulo, že v každom z referenčných období došlo k prekročeniu 48 h priemerného týždenného pracovného času. V prvom referenčnom období (apríl 2021 - september 2021) došlo k prekročeniu o 4,630054645 h, v druhom referenčnom období (október 2021 – marec 2022) došlo k prekročeniu o 1,64038462 h, v treťom referenčnom období (apríl 2022 – september 2022) došlo k prekročeniu o 5,299453522 h, vo štvrtom referenčnom období (október 2022 – marec 2023) došlo k prekročeniu o 1,104615385 h, v piatom referenčnom období (apríl 2023 – september 2023) došlo k prekročeniu o 4,586065574 h, v šiestom referenčnom období (október 2023 – marec 2024) došlo k prekročeniu o 4,831639344 h. V súlade s názorom súdu prvej inštancie odvolací súd zdôrazňuje, že forma zásahu do práv žalobcu, ktorá bola vykonaným dokazovaním preukázaná, sa aj s poukazom na dlhodobé a permanentné porušovanie práva na odpočinok u žalobcu v zmysle judikatúry Súdneho dvora považuje za závažný zásah do jeho základných práv. V prípade žalobcu ide už o druhú žalobu, t. j. o druhé trojročné obdobie porušovania jeho práv, pričom od prvého právoplatného rozhodnutia súdu nedošlo k žiadnej náprave tohto stavu. Odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil primeranosť priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy vo vzťahu k povahe nezákonného zásahu, dĺžke trvania protiprávneho stavu a miery porušovania práv žalobcu. Súd prvej inštancie pri posúdení primeranosti prihliadol aj na rozhodovaciu prax súdov v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici v obdobných veciach, pričom výška priznanej náhrady zodpovedá súdnej praxi (bod 17.5 odôvodnenia napadnutého rozsudku). S ohľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd považuje súdom prvej inštancie priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy za primeranú k okolnostiam prejednávanej veci, a teda hodnotí odvolaciu námietku žalovanej ako nedôvodnú. Osobitne k argumentu žalovanej produkovanému až v odvolacej replike, že „Nemožno preto pripustiť, aby sa pracovný diskomfort, či skutočnosť, že príslušník hasičského zboru musel o niekoľko hodín dlhšie zotrvať na pracovisku, ocitli na rovnakej úrovni alebo dokonca boli odškodňované porovnateľnými sumami ako smrť blízkeho človeka. Pokiaľ by príslušné súdy priznávali za, tzv. „spánok v práci“ náhradu v neprimeranej výške (uplatnených 5 808,18 eur), zatiaľ čo rodičom či deťom pozostalých obetí dopravných nehôd sú pravidelne priznávané sumy 2 000 až 10 000 eur, vytvoril by sa tým nebezpečný precedens, ktorý by znevážil samotný význam ochrany ľudského života“ odvolací súd uvádza, že uvedený argument nebol riadne zahrnutý do odvolacej argumentácie v zmysle ust. § 365 ods. 3 CSP, a preto na túto formu procesnej obrany odvolací súd neprihliadal.

25. Pod odvolací dôvod porušenia práva na spravodlivý proces odvolací súd subsumoval argumentáciu žalovanej, v zmysle ktorej súd prvej inštancie nedáva odpoveď na skutočnosť, čo je pracovným časom a časom odpočinku. Súd prvej inštancie len prevzal prepočty žalobcu bez prihliadnutia a vysporiadania sa jej prepočtami (žalovanej).

26. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie sa riadne vysporiadal s otázkou pracovného času a časom odpočinku. V tomto smere dostatočne vyhodnotil aj predložený výpočet pracovného času žalovanou, s ktorým sa v odôvodnení napadnutého rozsudku aj náležite vysporiadal (v bode 15. až 15.2 odôvodnenia napadnutého rozsudku). K argumentácii o nepreskúmateľnosti odvolací súd poznamenáva, že súd prvej inštancie rozhodol v medziach zákonnosti a svoje závery aj v dostatočnej kvalite zdôvodnil, keď odôvodnenie napadnutého rozsudku stručne a jasne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia, ktorý umožňuje prijať záver o tom, že bolo v zákonnej rovine realizované právo žalovanej na spravodlivý súdny proces, resp. súdnu ochranu. Na tomto mieste odvolací súd

poznamenávaná, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu súčasne nevyplýva právo na to, aby sa súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov či rozhodol v súlade s jej voľou, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Z uvedeného dôvodu hodnotí odvolací súd predmetnú námietku žalovanej ako nedôvodnú.

27. Odvolací súd, s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/69/2022 zo dňa 25. mája 2023 dodáva, že s ďalšími námietkami, resp. argumentmi žalovanej uvedených v odvolaní sa nezaoberal, nakoľko pre rozhodnutie v intenciách zabezpečenia práva na spravodlivý súdny proces sa jedná o argumenty, ktoré nemajú pre rozhodnutie v predmetnej veci už rozhodujúci význam (m. m. III. ÚS 314/2018).

28. S poukazom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v meritórnom výroku a v závislom výroku o trovách konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

29. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 262 ods. 1 CSP, § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. Odvolací súd konštatuje, že v konečnom dôsledku bol v odvolacom konaní plne úspešný žalobca, nakoľko odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým súd žalobe v celom rozsahu vyhovel, potvrdil ako vecne správny. Naproti tomu procesný neúspech v odvolacom konaní je v celom rozsahu na strane žalovanej. Úspech v odvolacom konaní je závislý od výsledku vo veci samej, a teda na mieru (ne)úspechu nemá vplyv skutočnosť, že odvolací súd z dôvodu odvolania žalovanej zrušil v poradí prvý rozsudok súdu prvej inštancie. Z uvedeného dôvodu preto odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanej, ako procesne neúspešnej strane v odvolacom konaní, ukladá povinnosť zaplatiť náhradu trov odvolacieho konania žalobcovi ako procesne úspešnej strane sporu v rozsahu 100 % , v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške trov konania.

30. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v ods. 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).